

กีฬาพื้นบ้าน วัวชนกับการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ พ.ศ. 2540-2566
Thai's Traditional Sport Bulls Fighting and Local Politics in the
Southern Thailand from 1997 to 2023

แสงสุริยเทพ พระมหาสุริยะ¹, สุรพล ราชภัณฑารักษ์², จักริ ไชยพินิจ³ และ เกียรติชัย ปิงประวัต⁴
Sangsuriyathep Pramahasuriya¹, Suraphon Rajbhandaraks², Chakri Chaipinit³
and Kriangchai Pungprawat⁴

มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, Email: bhuvarin.p008@outlook.com¹

Received: 2024-8-5; Revised: 2024-9-23; Accepted: 2024-9-25

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) โครงสร้างทางการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ผ่านการกีฬาพื้นบ้าน วัวชน พ.ศ. 2540-2566 2) ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นและประชาชนผ่านกีฬาพื้นบ้าน วัวชน ในพื้นที่ภาคใต้ พ.ศ. 2540-2566 และ 3) การใช้กีฬาพื้นบ้าน วัวชน เป็นฐานเสียงทางการเมืองของการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย พ.ศ. 2540-2566 ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง จำนวน 23 คน จัดให้มีการสนทนากลุ่ม 2 กลุ่ม จำนวน 9 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการจัดระเบียบและตีความข้อมูลจากการวิจัยเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) โครงสร้างทางการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย (1) นักการเมืองท้องถิ่นเป็นเจ้าของสนามวัวชนจำนวนมาก (2) กีฬาวัวชนเป็นชนิดกีฬาพื้นบ้านที่นิยมในหมู่ชนชั้นนำทางการเมืองในพื้นที่ภาคใต้ (3) วัวชนเป็นสัญลักษณ์ของการสร้างบารมีอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ (4) กีฬาวัวชนสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่ 2) ปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง ประกอบด้วย (1) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางการเมืองกับชนชั้นนำทางสังคม (2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางสังคมต่อหน่วยงานภาครัฐ (3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่อประชาชน (4) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับชนชั้นนำทางการเมือง (5) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางการเมืองกับหน่วยงานภาครัฐ (6) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางสังคมกับประชาชน และ 3) การใช้กีฬาพื้นบ้าน วัวชน เป็นฐานเสียงทางการเมือง ประกอบด้วย (1) นักการเมืองท้องถิ่นสร้างสนามวัวชน เพื่อเป็นฐานเสียงทางการเมือง (2) กีฬาวัวชนสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกตั้งได้ (3) นักเลงวัวชนเป็นหัวคะแนนให้นักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ (4) สนามวัวชนเป็นพื้นที่รณรงค์หาเสียงทางการเมืองของนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

คำสำคัญ: กีฬาพื้นบ้านวัวชน, การเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้, ปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง

Abstract

This research aimed to study 1) the local political structure in the southern region through the traditional sport, bullfighting, 1997-2023, 2) the political interaction of local politicians and the public through the traditional sport, bullfighting, in the southern region, 1997-2023, and 3) the use of the traditional sport, bullfighting, as a political base for local politics in the southern region of Thailand, 1997-2023. Qualitative research was used to collect data through in-depth interviews with 23 relevant experts. Two focus groups of 9 people were organized. Data analysis was organized and interpreted from the content research.

The research results found that: 1) local political structure consisted of (1) local politicians own many bullfighting arenas, (2) bullfighting is a popular traditional sport among the political elite in the southern region, (3) bullfighting is a symbol of local politicians' political influence and power, (4) bullfighting can create economic value in the area, 2) political interaction consisted of (1) interaction between political elites and societal elites, (2) interaction between societal elites and government agencies, (3) interaction between government agencies and the public, (4) interaction between the public and political elites, (5) interaction between political elites and government agencies, (6) interaction between societal elites and the public, and 3) the use of traditional sport, bullfighting, as a political vote base consisted of (1) local politicians build bullfighting arenas to be a political vote base, (2) bullfighting can create incentives for election decision-making, (3) bullfighting enthusiasts act as vote canvassers for local politicians in the southern region, and (4) bullfighting arenas are political campaign areas for local and national politicians.

Keywords: Thai's Traditional Sport Bulls Fighting, Local Politics in the Southern, Political Interaction

บทนำ

กีฬาพื้นเมืองเป็นกิจกรรมทางสังคมในสังคมหนึ่งที่กำหนดขึ้นมาเล่นมีการตกลงยอมรับและร่วมใจกันเล่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและเพื่อผ่อนคลายความเครียดของร่างกายและจิตใจมิได้เกิดขึ้นด้วยความบังเอิญหรือความคิดของคนใดคนหนึ่งแต่มีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลกระทบต่อการเล่นกีฬาพื้นเมืองทำให้มีการสืบทอดวัฒนธรรมของชุมชน พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการพัฒนาและอนุรักษ์พันธุ์วัวชนเพื่อสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในพื้นที่ภาคใต้ มีจำนวน 29 ชนิด (ฐาปวุฒิ โขติเชย และคณะ, 2565) กีฬาชนวัวมีมูลค่าทางเศรษฐกิจมากกว่า 20 ล้านบาทต่อเดือนรวมทั้งระบบนับ 5,000 ล้านบาทต่อปี จัดเป็นกีฬาที่ช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจในท้องที่สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ชาวบ้าน ทำให้การชนวัว เป็นการละเล่นที่ไม่ได้ถูกมองว่าเป็นเรื่องที่ผิด และยังผูก

ติดอยู่กับวิถีชีวิตของบุคคลในชุมชน โดยอาจเป็นด้วยอาชีพหรือสภาพแวดล้อม ผนวกกับความพยายามในการส่งเสริมการเลี้ยงวัวพื้นเมืองจากทางภาครัฐ เพื่อเป็นการอนุรักษ์พันธุ์วัวพื้นเมืองไว้ ทำให้การชนวัวมีความแพร่หลายมากขึ้น ผ่านข้ออ้างที่ว่า การชนวัวเป็นการอนุรักษ์พันธุ์วัวพื้นเมืองอย่างหนึ่ง ก็หาชนวัวในภาคใต้แต่เดิมนั้นเป็นการละเล่นพื้นถิ่นของชาวบ้าน โดยอาศัยลานบ้าน หรือพื้นที่ปลายนาเป็นสนามชนวัว ต่อมาเมื่อมีการจัดระเบียบการพนันโดยภาครัฐ และออกพระราชบัญญัติการพนัน ปีพุทธศักราช 2478 จึงทำให้กีฬาชนวัวหรือชนโคที่มีการวางเงินเดิมพัน เป็นการพนันท้ายบัญชี ข. ซึ่งเป็นการพนันที่จัดให้เล่นได้ภายใต้การควบคุมของรัฐ รายการที่ 1 เช่นเดียวกับการเล่นอื่น ๆ ซึ่งจัดให้สัตว์ต่าง ๆ ต่อสู้กัน เช่น ชนไก่ กัดปลา แข่งม้า ฯลฯ นอกจากนี้ กล่าวไว้ในหมายเลข 17 แห่งบัญชี ก. ทำให้สนามกีฬาชนวัวถูกเรียกว่า “สนามวัวชน” หรือในบางครั้งก็ใช้คำว่า “บ่อนวัวชน” ซึ่งถือเป็นการเล่นชนวัวในสถานที่ที่ถูกกฎหมาย หากได้รับ ใบอนุญาต ซึ่งขึ้นอยู่กับ “ดุลยพินิจ” ของภาครัฐ จึงจัดได้ว่า การเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการพนันที่ถูกกฎหมาย ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นี้ เป็นพัฒนาการที่สำคัญของกีฬาชนวัว นอกจากนี้ สนามชนวัว ยังเป็นพื้นที่ที่แสดงถึงอำนาจ และอิทธิพลแฝงของเจ้าของบ่อนในมุมมองบุคคลในท้องถิ่นและการเมืองในท้องถิ่นทั่วภาคใต้ ซึ่งนำไปสู่การเลื่อนสถานภาพและทำหน้าที่เป็นต้นแบบการผลิตของชนชั้นนำทางสังคมในภาคใต้ให้แก่เยาวชนและบุคคลในท้องถิ่นที่ยึดถือเป็นแบบอย่าง การชนวัวจึงมีอิทธิพลต่อ ความคิดและพฤติกรรมการเล่นกีฬาพื้นเมืองของเยาวชนเป็นอย่างมาก (มงคล เกษประทุม, 2552)

วัวชนในและบริบททางการเมืองท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกันในท้องถิ่นในเรื่องของการเป็นฐานเสียงของการเมืองในระดับท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติ วัวชนนั้นมีผลตอบแทนทั้งคุณค่าทางสังคมหรือผลตอบแทนทางสังคมสูงมาก พอ ๆ กับมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพราะการเป็นนายสนามวัวชนก็ดี เจ้าของวัวชนก็ดี แม้กระทั่งนักเลงพนันวัวชนก็ดี พบว่า ผู้คนเหล่านี้ในบ่อนวัวชนทุกบ่อนหรือคนในเครือข่าย พนันวัวชนต่างก็มีลักษณะพิเศษที่จำเพาะร่วมกัน เป็นต้นว่า (1) เป็นบุคคลที่ทรงคุณค่า ของสังคม หรือมีเกียรติยศ มีบารมีเป็นที่ยอมรับของราชการ (2) นักเลงวัวชน นายหัววัวชน กับการเป็นบุคคลที่พิเศษ (3) บุคลิกภาพของการจัดการชุมชน และ (4) นายหัววัวชนกลายเป็นคนใช้อำนาจรัฐ เป็นการครอบครองและใช้อำนาจรัฐที่มีประสิทธิภาพ เพราะควบคุมฐาน อำนาจได้เบ็ดเสร็จ นำไปสู่การยอมรับของพลังมวลชน จนสามารถสร้างพลังอำนาจทาง สังคมจากกิจกรรมวัวชนก้าวสู่การครอบครองอำนาจการเมืองของรัฐที่อยู่ในชุมชนท้องถิ่น วัฒนธรรมพื้นบ้านนี้จึงเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับทาง อำนาจจากชาวบ้านและจากทางราชการ ทำให้สนามวัวชนกลายเป็นพื้นที่ทางสังคมในการสำแดงพลังอำนาจด้วยกิจกรรมที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นพลวัต แห่งอำนาจทางสังคมที่สั่งสมจนเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลและบารมีในความรู้และเข้าใจ ของคนอื่น ๆ พร้อม ๆ กับพื้นที่บ่อนวัวชนเป็นพื้นที่ที่มีอำนาจอื่นนอกอำนาจรัฐ บ่อนจึงเป็น ปริณิษย์ของอำนาจพิเศษที่มีการใช้อำนาจผกผันไปตามบุคลิกภาพของนายบ่อน ตัวอย่างที่เข้าใจโดยทั่ว ๆ ไปว่าเจ้าของบ่อนมีความเป็นอิสระมากในการจัดการความรุนแรงกับนักเลงการพนันวัวชนที่ไม่รักษาบรรทัดฐานการชนวัวที่กำหนดขึ้น พฤติกรรม แบบนี้และอื่น ๆ กลายเป็นระบบคุณค่าแห่งการยอมรับของสังคมนั้น นอกจากนี้ กลไก กระบวนการในกิจกรรมวัวชนและเจ้าของบ่อนวัวมักจะใช้ “การบริจาคร” ใ้หน่วยงาน ราชการในนามเจ้าของสนามวัวชนจนเป็นที่ยอมรับ

กลายเป็น “นักเลง” และยอมรับให้การเป็น “นายหัว” เป็นการยอมรับทางอำนาจเชิงอิทธิพลจากชาวบ้าน และอำนาจ (รงค์ บุญสวยขวัญ, 2556)

ดังนั้น งานวิจัยเล่มนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของกีฬาพื้นเมืองในภาคใต้คือกีฬาวัวชน เพื่อใช้เป็นฐานคะแนนเสียงของนักการเมืองท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติที่มีบทบาทอย่างมาก โดยศึกษาโครงสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในพื้นที่ภาคใต้ผ่านการกีฬาพื้นเมือง ศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของประชาชนและนักการเมืองผ่านกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองในพื้นที่ภาคใต้ และศึกษาการใช้กีฬาพื้นเมืองเป็นฐานเสียงทางการเมืองของพรรคการเมืองในพื้นที่ภาคใต้ ตั้งแต่ พ.ศ.2540 ถึงปี พ.ศ. 2566

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างทางการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ผ่านการกีฬาพื้นบ้านวัวชนพ.ศ.2540-2566
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นและประชาชนผ่านกีฬาพื้นบ้าน วัวชนในพื้นที่ภาคใต้ พ.ศ. 2540-2566
3. เพื่อศึกษาการใช้กีฬาพื้นบ้าน วัวชน เป็นฐานเสียงทางการเมืองของการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย พ.ศ. 2540-2566

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์

Truman (1971) ได้อธิบายไว้ว่า กลุ่มผลประโยชน์ ว่าเป็นกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันในการเรียกร้องสิทธิเหนือสิ่งอื่น ๆ ในสังคม เพื่อความมั่นคง โดยจะปรากฏตามทัศนคติที่มีร่วมกัน แต่ถ้าเรียกร้องผลประโยชน์กันเองก็จะเป็นพฤติกรรมทางการเมือง แต่ถ้ารวมตัวกันเป็นกลุ่มแล้วไปเรียกร้องผลประโยชน์ที่พึงมีพึงได้กับรัฐบาล กลุ่มเหล่านี้จะกลายเป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองทันที

พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์นั้นเป็นลักษณะของการรวมตัวกันของประชาชนพลเมืองซึ่งมีเป้าหมายเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน ซึ่งอาจจะเป็นด้านการเมืองหรือผลประโยชน์ทางอาชีพก็ได้ลักษณะความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์อาจพิจารณาได้ 2 ทาง คือ

แบบที่ 1 พรรคการเมืองเกิดจากกลุ่มบุคคลที่มีอุดมการณ์และนโยบายสอดคล้องกันในเรื่องการเข้าสู่อำนาจรัฐ เมื่อมีการรวมตัวกันมั่นคงก็จัดตั้งเป็นพรรคการเมือง แต่ถ้าพรรคการเมืองนั้นประสบความสำเร็จในการต่อสู้ทางการเมือง การรวมตัวนั้นอาจยังคงมีอยู่ระหว่างบรรดาสมาชิกแต่จะกลายเป็นกลุ่มผลประโยชน์ตัวแบบนี้ ซึ่งจะทำให้กลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้มีบทบาทอย่างมากในพรรคการเมืองและรัฐบาลหากพรรคการเมืองนั้นประสบความสำเร็จในทางการเมือง

แบบที่ 2 เป็นการพัฒนาของกลุ่มผลประโยชน์ กล่าวคือ เมื่อมีการรวมตัวกันขึ้นเป็นกลุ่มผลประโยชน์ ผลประโยชน์ของกลุ่มอาจจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับปฏิบัติการบีบบังคับในทางการเมือง คือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลอย่าง เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว กลุ่มผลประโยชน์ก็จะกลายเป็นขบวนการและในที่สุดก็กลายเป็นพรรคการเมืองทางการเมือง

แนวความคิดเกี่ยวกับท้องถิ่นนิยมหรือภูมิภาคนิยมและกีฬาพื้นบ้านภาคใต้

ความเป็นท้องถิ่นนิยมหรือภูมิภาคนิยม เป็นการปลุกเร้าโดยนักการเมืองหรือพรรคการเมืองให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรู้สึกร่วมของความเป็นท้องถิ่นหรือภูมิภาคเดียวกัน เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองของกลุ่มทางการเมืองมิได้สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นหรือภูมินาคนั้น ซึ่งในการปลุกเร้าหรือสร้างให้เกิดความรู้สึกร่วมของประชาชน ในทางการเมืองย่อมมีความแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ที่ประชาชนต่างมีค่านิยม ความคิด ความเชื่อทางการเมืองที่แตกต่างกัน ดังนั้น แต่ละพรรคการเมืองก็ย่อมจะต้องมีวิธีการสร้างความรู้สึกร่วมของความเป็นภูมิภาคนิยมที่แตกต่างกัน (ศักดา พลเข้ม และคณะ, 2564)

กีฬาพื้นเมืองเป็นกิจการทางสังคมในสังคมหนึ่งที่กำหนดขึ้นมาเล่นมีการตกลงยอมรับและร่วมใจกันเล่นเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและเพื่อผ่อนคลายความเครียดของร่างกายและจิตใจมิได้เกิดขึ้นด้วยความบังเอิญหรือความคิดของคนใดคนหนึ่งแต่มีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลกระทบต่อการเล่นกีฬาพื้นเมืองทำให้มีการสืบทอดการเล่นและมีการเปลี่ยนแปลง (Bronikowska and Groll, 2015)

กีฬาพื้นเมืองภาคใต้อาจมีลักษณะการแบ่งประเภท ได้ดังนี้

ประเภทที่ 1 กีฬาพื้นเมืองที่เน้นการเสี่ยงและการปะทะ เช่น การชนโค การชนไก่ การกัดปลา และการประกวดเสียงร้องนกกรงหัวจุก เป็นต้น

ประเภทที่ 2 กีฬาพื้นเมืองประเภทส่งเสริมการแข่งขันด้านความสามารถ เช่น มวยไชยา ชัดตัม ตะกร้อ ฟุตบอล

ประเภทที่ 3 กีฬาพื้นเมืองประเภทตามฤดูกาล เช่น แข่งเรือ แข่งโปง

ประเภทที่ 4 กีฬาพื้นเมืองประเภทเน้นการใช้สติปัญญา เช่น แข่งว่าว แข่งโปง แข่งเสียงนกเขาชาว แข่งเสียงต๊กแตน

ลักษณะของกีฬาพื้นเมืองในภาคใต้สะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างทางสังคมที่เข้มแข็งในชุมชนชนบทซึ่งชาวบ้านมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดเหมือนเครือญาติ แม้จะไม่ใชญาติก็ตาม ทุกคนรู้จักกันดีและมักจะร่วมมือกันในงานกิจกรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกับการเล่นกีฬา เมื่อประชาชนมีเวลาว่างจากการทำงาน นอกจากการทำบุญและกิจกรรมสร้างกุศลแล้ว พวกเขายังมีการเล่นกีฬาพื้นเมืองเพื่อความสนุกสนาน โดยกิจกรรมเหล่านี้รวมถึงการชนโคและชนไก่ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ชุมชนร่วมกันเลือกและตัดสินใจที่จะจัดขึ้น (Coakley, 2009) เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในหมู่บ้าน.

จากการศึกษาผู้วิจัยมองว่า การส่งเสริมอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นนิยม ตามแนวคิดนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้และนักการเมืองระดับชาติในพื้นที่ภาคใต้มักจะประสบความสำเร็จในทางการเมืองในการใช้แนวคิดเกี่ยวกับกีฬาพื้นเมืองในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางการเมือง ไปสู่การได้มาซึ่งตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติ โดยอาศัยกีฬาพื้นเมืองเป็นพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์การสร้างปฏิสัมพันธ์และบทบาทของตัวแสดงของนักการเมืองในเวทีกีฬาพื้นบ้าน “วู้ชน”

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างอำนาจและฐานเสียงทางการเมือง

Mills (1956) ได้ให้คำนิยามฐานอำนาจทางการเมือง หมายถึง อำนาจที่จะตัดสินใจและการบังคับให้เป็นไปตามการตัดสินใจนั้น ๆ ในส่วนที่มีความสำคัญต่อสังคม หรือกล่าว อีกนัยหนึ่งว่า ผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองสามารถที่จะจัดสรร ความชอบธรรม (Legitimacy) หรือสิทธิในการ ปฏิบัติหน้าที่ตามตัวบทกฎหมาย ตัวอย่างของบุคคล ที่มีฐานอำนาจทางการเมืองได้แก่ นักการเมือง เช่น สมาชิกรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่ได้รับการมอบหมายงานจากบุคคลเหล่านี้ เมื่อพิจารณาประวัติศาสตร์ถึงรูปแบบการเข้าสู่ฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองระดับชาติ ย่อมพบว่ามีหลายลักษณะ การลงสมัครรับเลือกตั้งโดยสุจริต ซึ่งผู้ที่เขาสู่ถนนทางการเมืองโดยวิธีการนี้ต้อง อาศัยทุนทางสังคมสูง (High Social Capital) กล่าวคือ ต้องเป็นบุคคลที่ประชาชนโดยทั่วไปยอมรับว่าเป็น “คนดี” หรือ “คนเหมาะสม” หรือ “คนที่เชื่อถือได้” กับการเป็นผู้นำทางสังคมการเมืองที่ดี สามารถสร้างหรือกระจายผลประโยชน์สาธารณะ (Public Goods) ให้เกิดแก่ประชาชนส่วนใหญ่ได้บุคคลที่มีฐานอำนาจทางการเมืองสูงย่อมสามารถก้าวเขา สูงการลงสมัครรับเลือกตั้งได้อย่างภาคภูมิใจ ขณะเดียวกันย่อมเป็นคู่แข่งสำคัญกับนักทุจริตการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นการได้รับการสนับสนุนหรือผลักดันจากประชาชนโดยตรง ซึ่งการที่เขาสู่ตำแหน่งทางการเมืองในลักษณะ เช่นนี้ ถือว่าเป็นเสียงสวรรค์ที่เห็นพ้อง และ/หรือ คนส่วนใหญ่เห็นว่าบุคคลใด บุคคลหนึ่งที่มีความรู้ ความดี ความสามารถ เหมาะสมเข้าสู่การดำรงตำแหน่งทางการเมือง (สิรินรินทร์ วิจิฉายะจินดา และคณะ, 2565)

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างฐานเสียงฐานเสียง คือ ฐานคะแนนหลักของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มต่าง ๆ ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไปมีบทบาทไม่ว่าจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือหรือคอยอุปถัมภ์อย่างต่อเนื่อง กลุ่มคนที่เป็นฐานเสียง ของผู้สมัครรับเลือกตั้งอาจจะเป็นกลุ่มเครือญาติ กลุ่มเพื่อน เครือข่ายนักการเมือง กลุ่มธุรกิจ กลุ่มทางสังคม กลุ่มสตรี ชมรมต่าง ๆ ในท้องถิ่น เป็นต้นนอกจากนี้ ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งก็มีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเหล่านี้ ต่างมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันจนเกิดความรักและผูกพันกันระดับหนึ่งภายในกลุ่มระหว่างตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งและสมาชิกภายในกลุ่ม จนเกิดความไว้วางใจที่จะให้เป็นตัวแทนของกลุ่ม และพร้อมเป็นฐานคะแนนหลักที่จะสนับสนุน ผู้สมัครรับเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม ความเกี่ยวข้องกับการสร้างฐานเสียงทางการเมืองนั้น ย่อมมีความผูกโยงกับตัวแปรสำคัญ อย่างน้อย 2 ตัวแปร คือ (สิรินรินทร์ วิจิฉายะจินดา และคณะ, 2565)

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยมองว่า การใช้กีฬาว่าวชนเพื่อเป็นฐานเสียงในทางการเมืองท้องถิ่นนั้น นักการเมืองบางพื้นที่จะเป็นเจ้าของสนามชนว่าวในพื้นที่ภาคใต้หลายแห่งและเป็นผู้ที่มีบทบาทบทบาทมากต่อการสร้างฐานเสียงและอำนาจในพื้นที่ทางการเมืองท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคใต้ เช่น จังหวัดพัทลุง จังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นพื้นที่ที่มีการแข่งขันชนว่าวมากที่สุดของภาคใต้ การสร้างชื่อเสียงและการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้มักจะใช้สนามกีฬาว่าวชนเป็นพื้นที่สื่อสารทางการเมืองและการสร้างฐานเศรษฐกิจทางการเมืองและระบบเครือข่ายในการพบปะผู้คนกลุ่มและประชาชนในพื้นที่เพราะกีฬาว่าวชนเป็นศูนย์นัดพบของประชาชนในจำนวนมากของพื้นที่ ได้แก่ นักพนัน นักท่องเที่ยว ประชาชนในพื้นที่ พ่อค้า ประชาชน ตลอดจนนายทุนและนักการเมืองท้องถิ่นระดับชาติ

ทฤษฎีระบบอุปถัมภ์

ระบบอุปถัมภ์ เป็นกรณีของความสัมพันธ์คู่ระหว่าง 2 คน ที่เป็นกลไกของความสัมพันธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลให้เกิดความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์คือ ค่านิยมของ สังคมไทย ในเรื่อง “การให้” เพื่อหวังจะได้รับความช่วยเหลือและความคุ้มครองเป็นการตอบแทน ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์เป็นรากฐานสำคัญของการจัดองค์การของสังคมไทยมาแต่โบราณ ซึ่งสังคมไทยส่วน ใหญ่มีความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์กับลูกน้องคือ ความสัมพันธ์เช่นนี้มีลักษณะเปราะบาง เพราะขึ้นอยู่กับตัวบุคคลมากกว่าหลักการ ดังนั้น การจะรักษาเสถียรภาพของความสัมพันธ์ไว้ได้จะต้องมีการแลกเปลี่ยน ผลประโยชน์ต่อกันอย่างต่อเนื่อง (อิทธิศักดิ์ วรกิจ, 2563)

การทบทวนวรรณกรรมแนวคิดระบบอุปถัมภ์ ต่องานวิจัย เรื่อง กีฬาพื้นบ้าน วัวชน กับการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ พ.ศ. 2540-2566 พบว่า ลักษณะบริบทของสังคมการเมืองท้องถิ่นภาคใต้ กับเรื่องกีฬา วัวชนมีโครงสร้างทางสังคมในเชิงระบบอุปถัมภ์ระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นหรือผู้มีอิทธิพลในทางการเมืองกับกลุ่มผลประโยชน์และประชาชนของกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับกีฬาพื้นบ้านวัวชนในพื้นที่ภาคใต้ การจะนำแนวคิดระบบอุปถัมภ์มาวิเคราะห์ปรากฏการณ์และข้อมูลในรายละเอียดของระบบอุปถัมภ์โดยเนื้อหาสาระ มีการอธิบายเรื่องการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์ ผลประโยชน์ตอบแทน เนื้อหาสาระของแนวคิดทฤษฎีมาวิเคราะห์ คือในเรื่องระบบอุปถัมภ์เงินทุนความช่วยเหลือ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตลอดจนลักษณะของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่าง ผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์ การศึกษากีฬาพื้นบ้านวัวชนกับการเมืองท้องถิ่นลักษณะของการเมืองท้องถิ่นในภาคใต้มีลักษณะของการใช้กีฬาพื้นบ้านเป็นการสร้างฐานเสียงทางการเมือง ฉะนั้นระบบอุปถัมภ์ที่เกิดขึ้นในสังคมการเมืองภาคใต้ คือในเรื่องการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประชาชนอาจจะช่วยเหลือนักการเมืองในการเลือกให้นักการเมืองที่เป็นเจ้าของสนามวัวชนหรือเป็นผู้สนับสนุนกีฬาวัวชนในท้องถิ่นให้ได้รับตำแหน่งทางการเมือง ประกอบกับนักการเมืองในท้องถิ่นพึ่งพาให้ประชาชนลงคะแนนเสียงรับเลือกตั้งในฐานะนักการเมืองได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจและตำแหน่งทางการเมือง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กีฬาพื้นบ้าน วัวชน กับการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ พ.ศ. 2540-2566 ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัย (Methodology) ที่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ เน้นการพิจารณาจากคุณสมบัติทั้งหมด เป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม รวม 32 ราย ได้แก่

1. กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกีฬาพื้นบ้าน วัวชน กับเจ้าของสนามวัวชนหรือผู้บริหารสนามวัวชน และนักการเมืองท้องถิ่น โดยคัดเลือกจังหวัดที่มีสนามวัวชนโดยพิจารณาจากคุณสมบัติต้องประกอบเป็นกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ตรัง และจังหวัดพัทลุง จำนวน 23 ราย

2. กลุ่มจากกลุ่มเกษตรกร ผู้เลี้ยงโคชนในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย จำนวน 9 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพที่ต้องการข้อมูลและรูปแบบผู้วิจัยจึงกำหนดเครื่องมือในการวิจัยเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) แบบสัมภาษณ์ส่วนบุคคลแบบเจาะลึก (In-depth Interview) ครอบคลุมทุกประเด็นคำถามวิจัยและตอบวัตถุประสงค์ 2

2) สังเกตการณ์เพื่อเก็บข้อมูลในสนามวัวของจังหวัดกระบี่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดตรัง และจังหวัดพัทลุง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ 3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. การศึกษาเอกสาร: เอกสารขั้นต้น (Primary Data) ข้อมูลดิบที่ยังไม่ได้วิเคราะห์ ซึ่งรวบรวมจากเอกสารสำคัญ การสำรวจเอกสาร (Document Surveys) การศึกษาค้นคว้าจากตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร และข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

3. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม เพื่อเก็บข้อมูลในสนามวัวชน

การตรวจสอบข้อมูล

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation): แล่งเวลา เปรียบเทียบข้อมูลจากช่วงเวลาต่างกัน สถานที่ ตรวจสอบข้อมูลจากสถานที่เดียวกันและแตกต่างกันบุคคล พิจารณาคุณสมบัติและความเกี่ยวข้องของผู้ให้ข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี (Methodological Triangulation): ใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลที่หลากหลายเพื่อตรวจสอบเรื่องเดียวกัน เช่น เปลี่ยนแหล่งข้อมูลหรือผู้เก็บข้อมูล เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าวิจัย มาจัดทำให้เป็นระบบและหาความหมาย แยกแยะองค์ประกอบ รวมทั้งการเชื่อมโยงและหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเพื่อที่จะนำไปสู่การตีความ (Hermeneutic) โดยการนำเอาหลักการวิภาษวิธี (Dialectic) นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีพื้นฐานความเชื่อหรือวิถีกรรมของโลกและสังคมที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การมองว่าสรรพสิ่งและปรากฏการณ์การทั้งหลายเกี่ยวข้องกันและต่างกำหนดซึ่งกันและกัน ดังนั้น จะเข้าใจปรากฏการณ์หนึ่งได้ต้องพิจารณาปรากฏการณ์ที่ห้อมล้อมด้วย ซึ่งจะเป็นการทำความเข้าใจงานวิจัยเรื่อง กีฬาพื้นบ้าน วัวชนกับการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ พ.ศ. 2540-2566 อย่างลึกซึ้งและเข้าใจบริบทของการค้นคว้าทั้งหมด

ผลการวิจัย

1. โครงสร้างทางการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ผ่านการกีฬาพื้นบ้านวู้ชอน พ.ศ. 2540-2566 พบว่า แบ่งเป็น 4 ประเด็น ประกอบด้วย

(1) นักการเมืองท้องถิ่นเป็นเจ้าของสนามวู้ชอนจำนวนมาก ความเกี่ยวข้องกับกลุ่มนายทุนกับสนามวู้ชอนและค่ายวู้ชอน พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นล้วนแล้วเป็นนายทุนในการจัดตั้งสนามกีฬาวู้ชอน อีกทั้งเป็นนายทุนในการสนับสนุนซื้อวู้ชอนให้ชาวบ้านรับจ้างเลี้ยงดูแล้วให้ จึงทำให้สนามกีฬาวู้ชอนในพื้นที่ภาคใต้ล้วนแล้วมีนักการเมืองท้องถิ่นแต่ละพื้นที่เป็นเจ้าของสนามกีฬาวู้ชอน เช่น สนามกีฬาวู้ชอนตำบลนาปะขอจังหวัดพัทลุง เจ้าของสนามกีฬาจะสนับสนุนให้ชาวบ้านในพื้นที่สามารถเข้ารับชมการแข่งขันวู้ชอนได้ฟรีโดยไม่ต้องซื้อบัตร เพียงแค่ผู้เข้าชมแสดงบัตรประชาชนเพื่อยืนยันตัวตนว่าเป็นบุคคลในเขตพื้นที่ ก็สามารถเข้ารับชมการแข่งขันวู้ชอนได้ ลักษณะรูปแบบนี้ถือเป็นการสร้างฐานเสียงและการหาเสียงของนักการเมืองในพื้นที่ที่เป็นเจ้าของสนามกีฬาแข่งวู้ชอน

(2) กีฬาวู้ชอนเป็นชนิดกีฬาพื้นบ้านที่นิยมในหมู่ชนชั้นนำทางการเมืองในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า มี 2 ด้านคือ ความนิยมด้านการเป็นเจ้าของธุรกิจสนามกีฬาวู้ชอนของนักการเมืองท้องถิ่น และความนิยมด้านการมีส่วนร่วมในการรับชมกีฬาวู้ชอน โดยกีฬาวู้ชอนสามารถสร้างบารมีให้กับชนชั้นนำทางการเมืองและผู้บริหารท้องถิ่นได้ และสามารถสร้างคนจากวู้ชอนได้เช่นกัน จึงทำให้นักการเมืองท้องถิ่นส่วนใหญ่มักจะมีวู้ชอนและเป็นเจ้าของค่ายวู้ชอน ชาวบ้านประชาชน ได้รู้จักนักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเป็นเจ้าของวู้ชอนหรือค่ายวู้ชอนที่ได้ลงแข่งขันตามพื้นที่ต่างๆ ของสนามวู้ชอน ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นระดับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ที่เป็นเจ้าของวู้ชอนหรือค่ายวู้ชอนได้รับฐานเสียงทางการเมืองผ่านกีฬาวู้ชอน อีกทั้งสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มคนเครือข่ายวู้ชอนได้เป็นวงกว้างทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่

(3) วู้ชอนเป็นสัญลักษณ์ของการสร้างบารมีอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ไม่ว่าจะเป็นระดับ กำนัน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาจังหวัด ล้วนแล้วเป็นเจ้าของค่ายวู้ชอนเจ้าของสนามวู้ชอน และที่สำคัญหากนักการเมืองระดับท้องถิ่นเป็นเจ้าของสนามวู้ชอนจะทำให้เกิดความง่ายและสะดวกในเรื่องการขออนุญาตจัดตั้งสนามวู้ชอนจากหน่วยงานต้นสังกัด เนื่องจากมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนวิธีการจัดขออนุญาตจัดตั้งสนามกีฬาวู้ชอน อีกทั้งสามารถติดต่อสื่อสารไปยังหน่วยงานปกครองในจังหวัดได้อย่างสะดวกและง่ายเพราะมีความรู้จักใกล้ชิดกับผู้บริหารระดับสูง ซึ่งนักการเมืองท้องถิ่นกับสนามวู้ชอนวู้ชอนจะมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันหมดโดยจะเริ่มตั้งแต่เจ้าของสนามกีฬาวู้ชอน เจ้าของค่ายวู้ชอน คณบดีจ้างเลี้ยงวู้ชอน ประชาชนที่เข้ารับชมการแข่งขันวู้ชอน จนไปถึงนักการเมืองท้องถิ่น จะมีการรู้จักทั่วถึงกันและมีความสนิทสนม จึงเกิดเป็นโครงสร้างทางสังคมผ่านกีฬาวู้ชอน นักการเมืองท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวข้องกับสนามกีฬาวู้ชอนในเรื่องการสนับสนุนของรางวัลหรือการเป็นนายทุนในการจัดซื้อวู้ชอนให้ชาวบ้านหรือกลุ่มวัยรุ่นในพื้นที่ให้รับจ้างเลี้ยงวู้ชอน จึงก่อให้เกิดโครงสร้างทางสังคมระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับผู้เลี้ยงวู้ชอน จะเป็นวงจรในลักษณะรูปแบบนี้มาโดยตลอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

(4) กีฬาวัวชนสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่ พบว่า กีฬาวัวชน เป็นเศรษฐกิจชุมชน ที่ส่งผลให้คนในชุมชนมีอาชีพและรายได้จากวัวชน เช่น รายได้จากการค้าขายสินค้าทุกประเภทที่รวมกันอยู่ในพื้นที่ใกล้สนามวัวชนจึงทำให้เกิดเป็นตลาดนัด ทุกครั้งที่มีการจัดการแข่งขันกีฬาวัวชนในสนามจะทำให้ร้านขายอาหารมีรายได้เพิ่มขึ้น รายได้จากการขายวัวชนของผู้เลี้ยงวัวชน รายได้จากการเปิดโรงแรมวัวหรือรีสอร์ทวัว รายได้จากการปลูกหญ้าวัวขาย รายได้จากการรับจ้างเลี้ยงวัวชนของเด็กเลี้ยงวัวกลุ่มวัยรุ่นและชาวบ้านทั่วไป รายได้จากมูลค่าวัวชนที่สูงขึ้นเมื่อมีการแข่งขันชนชนะ รายได้จากการจำหน่ายขายน้ำเชื้อวัวชน และรายได้จากการจำหน่ายขายบัตรเข้าชมการแข่งขันวัวชน รายได้จากโซเชียลมีเดียในการถ่ายทอดสดการแข่งขันวัวชน รายได้จากการทำคลิปวัวชนนำเสนอผ่านสื่อโซเชียลมีเดียต่างๆ จากการจัดการแข่งขันกีฬาวัวชน ทั่วทุกสนามในพื้นที่ภาคใต้ ประมาณ 27 สนาม มีรายได้เงินสะพัดเข้ามาภายในระยะเวลา จำนวน 1 ปี เป็นจำนวนเงินประมาณหมื่นล้านบาท

2. ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นและประชาชนผ่านกีฬาพื้นบ้าน วัวชน ในพื้นที่ภาคใต้ พ.ศ. 2540-2566 พบว่า ประกอบด้วย

(1) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางการเมืองกับชนชั้นนำทางสังคม จากผลการวิจัยพบว่า การเป็นท้องถิ่นนิยมกีฬาวัวชนในพื้นที่ภาคใต้ถือได้ว่าเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางการเมืองกับชนชั้นนำทางสังคมถึงแม้ว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มคนชาวบ้านเกษตรกรผู้เลี้ยงวัวชนไว้สำหรับจำหน่ายขาย หรือกลุ่มคนชาวบ้านเยาวชนวัยรุ่นที่รับจ้างเลี้ยงวัวชนให้กับเจ้าของค้ายวัวชนและเจ้าของสนามกีฬาวัวชน อีกทั้งความผูกพันระหว่างสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายวัวชนแต่ละพื้นที่แต่ละจังหวัด อย่างเช่น ในมิติเรื่องความเป็นฐานเสียงทางการเมืองที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยฐานเสียงดังกล่าวมาจากเครือข่ายสมาชิกวัวชน หรือกลุ่มชนชั้นนำทางสังคม นายทุน ผู้มีอำนาจในทุกพื้นที่ของภาคใต้ ในลักษณะการส่งหรือบอกต่อกันไปเรื่อย ๆ ภายในกลุ่มสมาชิก ซึ่งจะเห็นว่ากลุ่มเครือข่ายวัวชนได้มีการช่วยเหลือสนับสนุนกันในทุก ๆ เรื่อง จึงทำให้สนามวัวชนถือเป็นจุดศูนย์รวมของนักการเมืองท้องถิ่นทั่วทางภาคใต้

(2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางสังคมต่อหน่วยงานภาครัฐ สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางสังคมต่อหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานท้องถิ่น จะมีส่วนเกี่ยวข้องและช่วยเหลือประชาชนเกษตรกรผู้เลี้ยงวัวชน เจ้าของค้ายวัวชนและเจ้าของสนามวัวชนส่วนใหญ่และการเป็นเจ้าของสนามวัวชน หรือค้ายวัวชนล้วนแล้วจะเป็นกลุ่มชนชั้นนำทางสังคม หรือนักการเมืองแทบทั้งสิ้น โดยทางเจ้าหน้าที่ของเทศบาลจะมีการประสานไปยังปศุสัตว์ประจำอำเภอและจังหวัดในการส่งเจ้าหน้าที่มาฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดปากเปื่อยเท้าเปื่อยให้กับวัวชนในพื้นที่เมื่อเกิดโรคระบาด อีกทั้งการประสานเรื่องการมอบอาหารพางแห้งให้กับวัวชนเมื่อเกิดอุทกภัยน้ำท่วมในช่วงฤดูฝน ซึ่งจะให้การช่วยเหลือประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้แก่ชาวบ้านกับเกษตรกรผู้เลี้ยงวัวชนหรือชนชั้นนำทางสังคมที่มีสนามวัวชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากวัวชน ดังนั้นจะเห็นถึงความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในเรื่องกีฬาวัวชน

(3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่อประชาชน ผลการศึกษาพบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่อประชาชนหน่วยงานของ ได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้ความรู้กับประชาชนชาวบ้านที่เลี้ยงวัวชนเรื่องการระบาดของโรคในสัตว์ที่แพร่กระจายอยู่ในช่วงระยะเวลานั้น ๆ เช่น การเกิดโรคปากเท้าเปื่อยในสัตว์ ทางสำนักงานเกษตรอำเภอ จะส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลให้ความรู้ในเรื่องการฉีดวัคซีน การพ่นยา วิธีการดูแลความสะอาดของคอกพักรัวและภายในสนามกีฬาชนวัว ให้แก่ชาวบ้านและเจ้าของสนามกีฬาชนวัว อีกทั้ง มีการสนับสนุนกีฬาวัวชน โดยการจัดทำโครงการการจัดซื้อวัวชนมอบให้กับชาวบ้านได้นำวัวชนไปเลี้ยงและมีการผสมพันธุ์ก่อให้เกิดรายได้กับประชาชนจากการเลี้ยงวัวชนขายให้กับกลุ่มนายทุนหรือเจ้าของค่ายวัวชนที่มีเงินทุนจำนวนมากเพื่อซื้อไปเลี้ยงไว้สำหรับแข่งขันต่อไป

(4) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับชนชั้นนำทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่า กีฬาวัวชนถือเป็นกีฬาพื้นบ้านประจำท้องถิ่นของภาคใต้ ดังนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับชนชั้นนำทางการเมือง แสดงออกจากการเป็นเจ้าของวัวชนและค่ายวัวชนของชนชั้นนำทางการเมือง เปรียบเสมือนกับให้ประชาชนได้รับรู้ถึงความสามารถในตัวของผู้เป็นเจ้าของค่ายวัวชน จึงทำให้วัวชนเป็นการสร้างนักกีฬาวัวชนและนักเลงวัวชนไปพร้อมกัน โดยลักษณะผู้ที่เล่นวัวชนจะต้องเป็นคนที่มีความใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ ไม่มีการพาลเมื่อวัวชนไม่ชนะ ดังนั้น สังคมวัวชน จึงเปรียบเสมือนระบบอุปถัมภ์ที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างประชาชนกับนักการเมืองท้องถิ่น อีกทั้งทำให้สนามกีฬาวัวชนเกิดเป็นฐานเสียงให้กับนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีค่ายวัวชนและสนามกีฬาวัวชนเป็นของตนเอง

(5) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางการเมืองกับหน่วยงานภาครัฐ ผลการวิจัยพบว่า เจ้าของสนามกีฬาวัวชนหรือเจ้าของค่ายวัวชนจะมีการเชื่อมโยงกับภาคเอกชนและภาครัฐบาล คือ บุคคลเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์ที่รู้จักและสนิทสนมกันอยู่ในระดับหนึ่ง ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นหรือชนชั้นนำทางการเมืองสามารถเข้ารับชมการแข่งขันกีฬาชนวัวโดยไม่ต้องซื้อบัตรเข้าชม จึงทำให้เกิดการเอื้อต่อกันทั้งสองฝ่าย และมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอยู่เป็นปกติ เนื่องจากบุคคลทั้งสองได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน จึงก่อให้เกิดความผูกพันเปรียบเสมือนญาติพี่น้องกัน อีกทั้งเจ้าของสนามกีฬาวัวชนล้วนแล้วเคยดำรงตำแหน่งนักการเมืองท้องถิ่นมาก่อน ไม่ว่าจะเป็นการดำรงตำแหน่ง อาทิ เช่น ผู้ใหญ่ กำนัน นายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น นายกเทศบาล เป็นต้น นักการเมืองท้องถิ่นจะให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างเต็มที่ เช่น การจัดงานลอยกระทงของตำบล เทศบาล จะมีการช่วยเหลือในเรื่องของงบประมาณในการจัดกิจกรรม งานโรงเรียนงานวันเด็ก จะเป็นลักษณะในการจัดซื้อของขวัญของรางวัลให้กับนักเรียน

(6) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางสังคมกับประชาชน สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนชั้นนำทางสังคมที่เป็นเจ้าของสนามวัวชนกับประชาชนจะมีลักษณะความสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่รอบ ๆ พื้นที่สนามวัวชนให้การต้อนรับและสนับสนุนเป็นอย่างดีมาโดยตลอด เหตุผลมาจากสนามกีฬาวัวชนถือเป็นธุรกิจใหม่หรือกิจกรรมที่ประชาชนให้ความสนใจ อีกทั้งชาวบ้าน ประชาชน บางคน บางกลุ่มไม่เคยเข้ารับชมการแข่งขันกีฬาชนวัวในสนามจึงทำให้มีความอยากที่จะเข้าไปรับชม ดังนั้น เจ้าของสนามวัวชนจึงได้รับประโยชน์จากวัวชนในหลายมิติทั้งในทางเสียงทางการเมือง การประกอบธุรกิจ สามารถก่อให้เกิดรายได้และอาชีพจากวัวชน อีกทั้งชาวบ้าน ประชาชน ให้การยอมรับและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของผู้คนเป็น

จำนวนมากและวงกว้างมากขึ้นกว่าเดิม รวมไปถึงการทำบุญ ช่วยเหลือ ชาวบ้านที่มีฐานะค่อนข้างที่จะลำบาก ในการสนับสนุนอาหารและเงินงบประมาณ ให้กับชาวบ้านที่มีการจัดงานบุญ งานการกุศล

3. การใช้กีฬาพื้นบ้าน วัวชน เป็นฐานเสียงทางการเมืองของการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย พ.ศ. 2540-2566 พบว่า ประกอบด้วย

(1) นักการเมืองท้องถิ่นสร้างสนามชนวัว เพื่อเป็นฐานเสียงทางการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า สนามกีฬาวัวชนจึงถือเป็นสถานที่การหาเสียงทางการเมืองตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จังหวัด จนถึงระดับประเทศ ส่วนใหญ่แล้วนักการเมืองท้องถิ่นเป็นเจ้าของวัวชนและค่ายวัวชน จึงทำให้วัวชนที่เก่งและดังส่วนใหญ่จะมีแฟนคลับ FC ติดตามเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้นักการเมืองที่มีวัวชนได้รับความนิยมและเป็นที่รู้จักของประชาชนในกลุ่มเครือข่ายวัวชน ผ่านวัวชนของเขา ดังนั้น วัวชนจึงมีผลเป็นอย่างมากต่อการหาเสียงทางการเมืองให้กับนักการเมืองท้องถิ่น โดยไม่ต้องไปลงหาคะแนนเสียงเคาะประตูตามบ้านของประชาชนเหมือนในรูปแบบการหาเสียงที่เคยปฏิบัติกันมานักการเมืองท้องถิ่นจะใช้กีฬาวัวชนในการสร้างฐานเสียงให้กับตัวเอง โดยผ่านการจัดกิจกรรมการแข่งขันชนวัวการกุศลหรือการช่วยเหลือชาวบ้านประชาชนที่มีความยากลำบาก

(2) กีฬาวัวชนสามารถสามารถสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกตั้งได้ ผลการวิจัยพบว่า การที่นักการเมืองท้องถิ่นเป็นเจ้าของสนามวัวชนหรือค่ายวัวชน ส่งผลเป็นข้อดีในเรื่องการลงสมัครเลือกตั้งระดับการเมืองท้องถิ่น เพราะการประชาสัมพันธ์โฆษณาสนามวัวชน จะเป็นที่รู้จักของชาวบ้าน ประชาชน จึงทำให้รู้ว่าบุคคลท่านใดเป็นเจ้าของสนามวัวชนและมีบทบาททางการเมืองตำแหน่งในระดับท้องถิ่น ดังนั้น จึงถือว่าเป็นการหาเสียงทางการเมืองที่แฝงไปด้วยกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ค่ายวัวชนและสนามวัวชน เกิดเป็นการรับรู้และรู้จักของประชาชนทั้งในพื้นที่และต่างจังหวัด และทุกครั้งที่มีการจัดการแข่งขันก็จะมีไลฟ์สดผ่านสื่อโซเชียลช่องทางต่าง ๆ ทำให้ประชาชนรู้จักนักการเมืองท้องถิ่นในฐานะการเป็นเจ้าของสนามวัวชนในลักษณะวงกว้างมากขึ้น ดังนั้น วัวชนจึงมีผลเป็นอย่างมากต่อการหาเสียงทางการเมืองให้กับนักการเมืองท้องถิ่น โดยไม่ต้องไปลงหาคะแนนเสียงเคาะประตูตามบ้านของประชาชนเหมือนในรูปแบบการหาเสียงที่เคยปฏิบัติกันมานักการเมืองท้องถิ่นจะใช้กีฬาวัวชนในการสร้างฐานเสียงให้กับตัวเอง โดยผ่านการจัดกิจกรรมการแข่งขันชนวัวการกุศลหรือการช่วยเหลือชาวบ้านประชาชนที่มีความยากลำบาก

(3) นักเลงวัวชนเป็นหัวคะแนนให้นักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารทางการเมืองเรื่องการรณรงค์หาเสียงของการเมืองท้องถิ่นมักจะเกิดขึ้นบ่อยในสนามวัวชน เนื่องจากถือว่าได้รับคะแนนเสียงและฐานเสียงจากกลุ่มเครือข่ายวัวชนที่แน่นอน จึงทำให้นักการเมืองท้องถิ่นมักจะใช้รูปแบบวิธีการหาเสียงโดยการสนับสนุนของรางวัลในการแข่งขันชนวัวให้กับเจ้าของสนาม จึงทำให้เกิดการพบปะพบเจอประชาชนเป็นจำนวนมากในสนามกีฬาวัวชน ลักษณะวิธีการแบบนี้ถือว่ามีประสิทธิภาพและเกิดผลที่ชัดเจน บางครั้งอาจจะมีนักการเมืองท้องถิ่นบางคนที่ได้มอบเงินให้กับหัวคะแนนเสียงในสนามวัว โดยการเป็นเจ้าของสนามวัวชนและเจ้าของสนามค่ายวัวชนหรือผู้เล่นวัวชน ทุกครั้งที่มีการจัดแข่งขันวัวชน จะทำให้นักการเมืองท้องถิ่นสามารถเข้ามาพบปะแนะนำตัวทำความรู้จักกับประชาชนที่เข้ารับชมการแข่งขันวัวชนในสนาม มีการชักจูงและการมีหน้ามีตาเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม จึงทำให้ประชาชนยอมรับนับถือทำให้มีเสียงสนับสนุนจากประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างอัตโนมัติและจะเกิดเครือข่ายตามมา

(4) สนามวู้ชเชนเป็นพื้นที่ที่รณรงค์หาเสียงทางการเมืองของนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารทางการเมืองเรื่องการรณรงค์หาเสียงทางการเมืองท้องถิ่นมักจะเกิดขึ้นบ่อยในสนามวู้ชเชน เนื่องจากถือว่าได้รับคะแนนเสียงและฐานเสียงจากกลุ่มเครือข่ายวู้ชเชนที่แน่นอน จึงทำให้นักการเมืองท้องถิ่นมักจะใช้รูปแบบวิธีการหาเสียงโดยการสนับสนุนของรางวัลในการแข่งขันขั้วให้กับเจ้าของสนาม จึงทำให้เกิดการพบปะพบเจอประชาชนเป็นจำนวนมากในสนามกีฬาวู้ชเชน ลักษณะวิธีการแบบนี้ถือว่ามีประสิทธิภาพและเกิดผลที่ชัดเจน บางครั้งอาจจะมึ้นักการเมืองท้องถิ่นบางคนที่ได้มอบเงินให้กับหัวหน้าคะแนนเสียงในสนามวู้ชเชน โดยการเป็นเจ้าของสนามวู้ชเชนและเจ้าของสนามค่ายวู้ชเชนหรือผู้เล่นวู้ชเชน ทุกครั้งที่มีการจัดแข่งขันวู้ชเชน จะทำให้นักการเมืองท้องถิ่นสามารถเข้ามาพบปะแนะนำตัวทำความรู้จักกับประชาชนที่เข้ารับชมการแข่งขันวู้ชเชนในสนาม มีการชักจูงและการมีหน้ามีตาเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม จึงทำให้ประชาชนยอมรับนับถือทำให้มีเสียงสนับสนุนจากประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างอัตโนมัติและจะเกิดเครือข่ายตามมา

อภิปรายผล

1. โครงสร้างทางการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ผ่านการกีฬาพื้นบ้านวู้ชเชน พ.ศ. 2540-2566 อภิปรายผลได้ว่า ความเชื่อมโยงทางการเมืองกับกีฬาวู้ชเชนนั้นคือมีส่วนทำให้นักการเมืองท้องถิ่นและประชาชนได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กันได้ใกล้ชิดกันในวงของการพนันวู้ชเชนนักการเมืองท้องถิ่นจะมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับชาวบ้านเป็นอย่างมาก และเป็นสาเหตุที่ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นหลายท่านต่าง ล้วนแล้วแต่มีการลงทุนที่จะเปิดลานพนันวู้ชเชนขึ้นเข้าครอบครองและเป็นเจ้าของลานวู้ชเชนซึ่งการที่จะเปิดลานวู้ชเชนได้นั้นก็จำเป็นที่จะต้องมีการมีพรคพวกมีฐานเสียงมีประชาชนและมีกลุ่มของผู้ที่เล่นวู้ชเชนอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมวลชนที่เล่นพนันวู้ชเชนนั้นเป็นความเชื่อมโยงหนึ่งของการสร้างฐานเสียงทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รงค์ บุญสวยขวัญ (2559) ศึกษาการเมืองของการพนันวู้ชเชนภาคใต้ พบว่า การพนันวู้ชเชนเป็นแหล่งสร้างอำนาจทางสังคมและยกระดับสถานะของบุคคลในชุมชน โดยนายบ่อนวู้ชเชนมักมีบุคลิกภาพที่โดดเด่น ทำให้สามารถเข้าถึงและบริหารจัดการอำนาจนอกเหนือจากอำนาจรัฐได้ การยอมรับจากชุมชนทำให้กลุ่มนายบ่อนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเลือกตั้งและการเมืองท้องถิ่น นอกจากนี้ความเกี่ยวข้องของกลุ่มนายทุนจากสนามวู้ชเชนและค่ายวู้ชเชนนี้อยู่มากเนื่องจากโดยทั่วไปแล้วนายทุนกับสนามวู้ชเชนและค่ายวู้ชเชนนี้นักการเมืองท้องถิ่นหรือเป็นเจ้าของกิจการระดับใหญ่ที่มีทุนสูงที่มาสนับสนุนในส่วนของการที่จะรวมมวลชนเข้ามาชมกีฬาวู้ชเชนในลานวู้ชเชนของแต่ละแห่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิชัย รักจันทร์ (2566) ศึกษาเรื่อง เงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการเมืองที่เอื้อให้นักการเมืองเข้ามามีบทบาท ในกีฬาขั้วในจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า (1) นักการเมืองท้องถิ่นพัทลุงเข้ามาบทบาทเข้ามาในกีฬาขั้ว ด้วยเหตุต้องการสร้างอุปถัมภ์ระหว่างเครือข่ายสังคมที่เป็นพื้นที่สังคมการเมือง ทุนเศรษฐกิจการพนันจำนวนมาก และความรักและความชอบวู้ชเชน (2) นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงความสัมพันธ์ทางการเมืองต่อการรักษาฐานเสียง ด้วยการใช้ภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือมีชื่อเสียง สนามกีฬาขั้วถือเป็นอำนาจการเมืองท้องถิ่น เข้าไปมี

ความสัมพันธ์กับทุนวัฒนธรรมที่เป็นระบบอุปถัมภ์ทุนทางสังคมและนำไปสู่ การสร้างทุนทางการเมืองในท้องถิ่นส่งผลให้เกิดผู้นำการเมืองท้องถิ่น

2. ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นและประชาชนผ่านกีฬาพื้นบ้าน วัวชน ในพื้นที่ภาคใต้ พ.ศ. 2540-2566 อภิปรายผลได้ว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับชนชั้นนำของท้องถิ่นที่เกิดขึ้นนั้น เกิดเมื่อประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการชมกีฬาวัวชน ด้วยกันจนเกิดเป็นปฏิสัมพันธ์ที่ดีในลักษณะของความใกล้ชิดกันเสมือนเครือญาติก่อให้เกิดซึ่งระบบอุปถัมภ์ขึ้น จากการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในความเป็นมิตร มิตรภาพและมีความสนิทสนมกันมากขึ้นจึงเป็นปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สำหรับปฏิสัมพันธ์ของภาครัฐหรืองานของท้องถิ่นต่อสนามวัวชนนั้นภาครัฐมักมีบทบาทในส่วนของการเข้ามาดูแลในเรื่องของ เช่นการฉีดวัคซีนและการปรับปรุงสายพันธุ์วัวให้พัฒนามากยิ่งขึ้นถือว่าเป็นปฏิสัมพันธ์อย่างหนึ่งของภาครัฐที่มีต่อประชาชนที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับสนามวัวชนหรือกีฬาวัวชน ในส่วนของปฏิสัมพันธ์ของบทบาทของภาคเอกชนต่อกีฬาวัวชนนั้นอาจกล่าวได้ว่า หน่วยงานภาคเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือในการสนับสนุนของรางวัลที่ใช้สำหรับการแข่งขันวัวชนให้กับเจ้าของสนามกีฬาวัวชนของรางวัลจำนวนประเภทเครื่องใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า สร้อยคอทองคำหรือรถจักรยานยนต์และเจ้าของสนามกีฬาวัวชนจะทำการติดป้ายบริษัทร้านค้าที่สนับสนุนรางวัลในสนามกีฬาแข่งวัวชนเป็นการตอบแทนเพราะกลุ่มคนเหล่านี้จะมีแหล่งเงินทุนที่มีกำไรในการจัดซื้อวัวชนและว่าจ้างให้ชาวบ้านรับเลี้ยงวัวชนให้ส่วนใหญ่แล้วมักจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชนในการส่งเสริมของรางวัลที่ใ้มอบให้กับผู้ชนะในการแข่งขัน สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่นนิยมกับกีฬาวัวชนในพื้นที่ภาคใต้อธิบายได้ว่ากีฬาวัวชนเป็นกีฬาพื้นบ้านประจำภาคใต้ซึ่งหลายคนมักจะเห็นการเลี้ยงวัวชนและเรียนวัวชนกันมาตั้งแต่เด็ก ๆ จึงทำให้เกิดเป็นภาพความจำและเป็นการสืบทอดทางสายเลือดจากรุ่นลูกสู่อุ่นหลาน สอดคล้องกับงานวิจัยของงานของ รงค์ บุญสวยขวัญ (2563) ที่ศึกษาการยอมรับกิจกรรมการพนันของชุมชนที่มีลักษณะพิเศษแห่งหนึ่งของจังหวัดในภาคใต้ตอนบน พบว่า ปัจจัยทางสังคมและประวัติศาสตร์มีผลต่อมุมมองของชุมชนเกี่ยวกับการพนัน ทำให้การศึกษาทั้งสองบทความมีความเชื่อมโยงกันในแง่ของการสร้างปฏิสัมพันธ์และการรับรู้ในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งส่งผลต่อกิจกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจในชุมชน ดังนั้น ความเป็นท้องถิ่นนิยมกับกีฬาวัวชนในพื้นที่ภาคใต้จึงมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะคือคนใ้กับวัวชนเป็นสิ่งที่คู่กันมาตั้งแต่อดีตนั้นแล้วกีฬาเยาวชนจึงถือเป็นวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ภาคใต้ที่บ่งบอกถึงตัวตนและอัตลักษณ์ของคนภาคใต้อีกด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจสนามวัวชนกับประชาชน จะมีลักษณะความสัมพันธ์ที่ดีเนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่รอบ ๆ พื้นที่สนามวัวชนให้การต้อนรับและสนับสนุนเป็นอย่างดีมาโดยตลอดเหตุผลมาจากสนามกีฬาวัวชนถือเป็นธุรกิจใหม่หรือธุรกิจที่ประชาชนให้ความสนใจอีกทั้งชาวบ้านบางคนบางกลุ่มไม่เคยได้รับการเข้าชมการแข่งขันกีฬาจึงเกิดความอยากที่จะเข้าไปรับชม ดังนั้นเจ้าของสนามวัวชนจึงได้รับประโยชน์จากมิติทางด้านการเมืองการประกอบธุรกิจการก่อให้เกิดรายได้จากอาชีพการเลี้ยงวัวชนอีกทั้งชาวบ้านประชาชนให้การยอมรับและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักผู้คนเป็นจำนวนมากแล้ววงกว้างมากขึ้นกว่าเดิมไปถึงการทำบุญช่วยเหลือชาวบ้านที่มีฐานะค่อนข้างที่จะลำบากในการสนับสนุนเงินสนับสนุนอาหารและงบประมาณบริเวณสนามวัวชนนั้นจะมีรูปแบบการช่วยเหลือชาวบ้านประชาชนในทุก ๆ เรื่องที่สามารถช่วยเหลือได้เชื่อชาวบ้านที่อาศัยอยู่รอบ ๆ พื้นที่สนามวัวชนสามารถเข้าร่วมเข้ารับชมการ

แข่งขันวู้ชอนฟรีโดยไม่ต้องซื้อบัตรลักษณะดังกล่าวนี้คือการซื้อใจชาวบ้านและประชาชนในท้องถิ่นจากผู้ที่เป็นเจ้าของสนามวู้ชอน สอดคล้องกับ Brennan (2023) ที่กล่าวถึงการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้ามาผสมผสานในการพัฒนาชุมชน โดยชี้ให้เห็นว่าการเข้าใจและเคารพวัฒนธรรมท้องถิ่นช่วยเสริมสร้างความเป็นเอกภาพและความร่วมมือในชุมชน นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มความยั่งยืนในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมได้ โดยการใช้ทรัพยากรและประเพณีที่มีอยู่ในชุมชนเป็นเครื่องมือในการสร้างโอกาสใหม่ ๆ และส่งเสริมคุณค่าทางสังคมให้กับชุมชน

3. การใช้กีฬาพื้นบ้าน วู้ชอน เป็นฐานเสียงทางการเมืองของการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย พ.ศ. 2540-2566 อภิปรายผลได้ว่า กีฬาวู้ชอนหรือกิจกรรมวู้ชอนกับการหาเสียงทางการเมืองถือเป็นกีฬาที่สามารถสร้างอำนาจและสร้างฐานเสียงทางการเมืองได้พร้อมกัน เนื่องจากฐานเสียงมาจากประชาชนที่เข้าร่วมการแข่งขันวู้ชอนในสนาม (Preuss & Solberg, 2006) ดังนั้นจึงทำให้เจ้าของสนามวู้ชอนสามารถเข้าถึงประชาชนกลุ่มเครือข่ายวู้ชอนได้อย่างทั่วถึง ที่สำคัญชาวบ้าน ประชาชนในกลุ่มสมาชิกเครือข่ายวู้ชอนได้รับการช่วยเหลือปัญหาที่เกิดขึ้นทุกเรื่องจากเจ้าของสนามวู้ชอนได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง บารมีอำนาจจึงเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับเจ้าของสนามวู้ชอน เพราะจะทำให้ประชาชนให้การเคารพนับถือ หากขาดสิ่งเหล่านี้ก็ยากที่จะจัดตั้งสนามกีฬาวู้ชอนขึ้นมาได้ ดังนั้นสนามกีฬาวู้ชอนจึงถือเป็นสถานที่การหาเสียงทางการเมืองตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จังหวัด จนถึงระดับประเทศ ส่วนใหญ่แล้วนักการเมืองท้องถิ่นเป็นเจ้าของวู้ชอนและค่ายวู้ชอน จึงทำให้วู้ชอนที่เก่งและดังส่วนใหญ่จะมีแฟนคลับ FC ติดตามเป็นจำนวนมาก นักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของสนามวู้ชอนหรือเจ้าของค่ายวู้ชอน ส่วนใหญ่มักจะมีฐานะค่อนข้างที่จะร่ำรวย มีเงินทุนเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้มีการสร้างสนามกีฬาวู้ชอนเป็นของตนเองและมีรายได้จากการจำหน่ายค่าบัตรเข้าชมการแข่งขันวู้ชอน รายได้จากการสร้างคอกพักวัว รายได้การปลูกหญ้าจำหน่ายขาย และที่สำคัญการมีสนามกีฬาวู้ชอนสามารถสร้างฐานเสียงทางการเมืองจากประชาชนที่เข้ามาชมการแข่งขันวู้ชอนในสนามได้ผลเป็นอย่างดีการสื่อสารทางการเมืองเรื่องการรณรงค์หาเสียงของการเมืองท้องถิ่นมักจะเกิดขึ้นบ่อยในสนามวู้ชอน เนื่องจากถือว่าได้รับคะแนนเสียงและฐานเสียงจากกลุ่มเครือข่ายวู้ชอนที่แน่นอน จึงทำให้นักการเมืองท้องถิ่นมักจะใช้รูปแบบวิธีการหาเสียงโดยการสนับสนุนของรางวัลในการแข่งขันวู้ชอนให้กับเจ้าของสนาม จึงทำให้เกิดการพบปะพบเจอประชาชนเป็นจำนวนมากในสนามกีฬาวู้ชอน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dedi Nofrizal et al. (2024) ได้กล่าวถึงบทบาทของกีฬาแบบดั้งเดิมในการรักษาและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในยุคของสังคม 5.0 โดยเน้นถึงความสำคัญของกีฬาที่มีต่อการสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน การสนับสนุนและการพัฒนากีฬาดั้งเดิมถือเป็นวิธีการหนึ่งในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี รวมถึงการช่วยให้คนรุ่นใหม่มีความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและการส่งเสริมความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเอง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

กีฬาวู้ชอนไม่เพียงแต่เป็นกิจกรรมนันทนาการ แต่ยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชน โดยมีบทบาทในการสร้างฐานเสียงและอำนาจทางการเมือง

เมือง นอกจากนี้ การเข้าชมก็หายังช่วยสร้างระบบอุปถัมภ์ที่เข้มแข็งระหว่างประชาชนและชนชั้นนำ ทำให้เกิดความสนิทสนมและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน การมีบทบาทของภาครัฐในการดูแลสุขภาพวัยรุ่นและการสนับสนุนรางวัลจากภาคเอกชนยังเสริมสร้างกิจกรรมในชุมชน พร้อมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างธุรกิจสนามวู้ชกับประชาชน กีฬาแบบดั้งเดิม เช่น วู้ช ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการอนุรักษ์และสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ส่งผลให้คนรุ่นใหม่มีความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น สนามกีฬาวู้ชยังไม่เพียงแต่สร้างรายได้จากค่าบัตรเข้าชมและการขายตั๋ว แต่ยังเป็นแหล่งสร้างงานและสนับสนุนเศรษฐกิจในชุมชนอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

กีฬาวู้ชเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้านเป็นแหล่งสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนชุมชนในพื้นที่จังหวัดที่มีการแข่งขันกีฬาวู้ช และเลี้ยงวู้ชในภาคใต้ภาครัฐควรมีการสนับสนุนด้านการพัฒนาสายพันธุ์ปศุสัตว์ และการให้ความรู้ความเข้าใจต่อการเลี้ยงวู้ชที่ตรงตามหลักวิชาการ และภาครัฐควรที่จะลดระเบียบขั้นตอนของการขอใบอนุญาตประกอบกิจการสนามวู้ช เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวให้เป็นซอฟต์แวร์ของพื้นที่ภาคใต้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรเพิ่มเติมข้อมูลในส่วนของวัฒนธรรมทางการเมืองของพื้นที่ภาคใต้ต่อกีฬาพื้นบ้านวู้ช และการศึกษานกกรงหัวจุกในเรื่องของข้อมูลหมาย ระเบียบ และการปลดล็อคเพื่อที่จะเป็นข้อมูลในการศึกษาการใช้กีฬาพื้นบ้านในการพัฒนาเศรษฐกิจให้กับชุมชนประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคใต้

2. ควรมีการผลักดันกีฬาวู้ชให้เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ภาคใต้ และผลักดันส่งเสริมในเชิงนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันในเรื่องของการเป็นซอฟต์แวร์ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเศรษฐกิจวัฒนธรรม และสังคม เพื่อต่อยอดมูลค่าของเกษตรกรผู้เลี้ยงวู้ช

เอกสารอ้างอิง

- ฐาปวุฒิ โชติเชย และคณะ. (2565). องค์ความรู้ในการเลี้ยงวู้ช กรณีศึกษา ชุมชนบ้านในหมง ตำบลพรหมโลก อำเภอยะนิง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์*, 5(1), 50-69.
- สิริณรินทร์ วินิจฉายะจินดา และคณะ. (2565). การสร้างฐานเสียงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่สังกัดพรรคการเมืองช่วงปี พ.ศ. 2540-2557. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัทธิราชภัฏสวนสุนันทา* 5(2), 244-255.
- มงคล เกษประทุม. (2552). *การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะนิง จังหวัดสุโขทัย* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- รงค์ บุญสวยขวัญ. (2556). *เศรษฐกิจและการเมืองการพนันวัวชนภาคใต้* (รายงานวิจัย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รงค์ บุญสวยขวัญ. (2559). การเมืองของการพนันวัวชนภาคใต้. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 8(3), 241-266.
- รงค์ บุญสวยขวัญ. (2563). การยอมรับกิจกรรมการพนันของชุมชนที่มีลักษณะพิเศษแห่งหนึ่งของจังหวัดในภาคใต้ตอนบน. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 7(1), 63-86
- ศักดิ์ พลเข้ม และคณะ. (2564). ประชาชนกับการมีส่วนร่วมต่อการเมืองการปกครองในท้องถิ่น. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 4(2), 269-282
- สุทธิชัย รักจันทร์. (2566). *เงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการเมืองที่เอื้อให้นักการเมืองเข้ามามีบทบาท ในกีฬาชนวัวในจังหวัดพัทลุง*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- อิทธิศักดิ์ วรวิจ. (2563). ความสัมพันธ์และรูปแบบของระบบอุปถัมภ์ในการเมืองท้องถิ่น: กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 10(4), 156-172.
- Bronikowska, M. A., & Groll, M. (2015). Cultural aspects of traditional sports and games. *International Journal of Physical Education*, 52(3), 1-14.
- Brennan, M. (2023). *Importance of incorporating local culture into community development*. Retrieved September 22, 2023, from <https://extension.psu.edu/importance-of-incorporating-local-culture-into-community-development>
- Coakley, J. J. (2009). *Sports in society: Issues and controversies* (8th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Dedi Nofrizal et al. (2024). The role of traditional sports in maintaining and preserving regional culture facing the era of society 5.0. *Retos*, 60, 352-361.
- Holger Preuss and Harry Arne Solberg. (2006). Attracting Major Sporting Events: The Role of Local Residents. *European Sport Management Quarterly*, 6(4), 391-411.
- Mills, C. W. (1956). *The power elite*. New York: Oxford University Press.
- Truman, D. B. (1971). *The governmental process: Political interests and public opinion*. New York: Alfred A. Yillopff.